

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- V období 2014 až 2019 se v kraji zvýšil nejvíce počet osob v obcích v kategorii s 2 000–4 999 obyvateli. Nejvyšší pokles počtu osob za stejné období nastal ve skupině obcí s 5 000–9 999 obyvateli. Šlo o odliv 11 109 osob, tj. 16,3 %.
- Během období 2014–2019 ubylo ve Zlínském kraji 2 706 obyvatel, což činilo 0,5 % osob. Z toho bylo 2 294 žen.
- V roce 2019 se ve Zlínském kraji živě narodilo 5 774 dětí, což je o 175 dětí více, než v roce 2014. V roce 2019 zemřelo o 2,8 % osob více, než v roce 2014. V roce 2019 činil podíl hochů 52,2 % na všech novorozencích.
- Věková kategorie 0-14 let se ve zkoumaném období zvýšila o 3 448 osob, tj. o 4,1 %. Skupina 65+ narostla o 14 066 seniorů, což znamenalo zvýšení o 13,1 %. Průměrný věk obyvatel v kraji se od roku 2014 zvýšil o 1,0 roku na hodnotu 44,9 v roce 2019.
- Počet cizinců v kraji stoupl v roce 2019 oproti roku 2014 o 3 184 osob.
- Vzrostl průměrný věk ženichů (32,2 let) i nevěst (29,5 roků) při vstupu do prvního manželství. Nejvyšší počet rozvodů se odehrával po 15 a více letech, což v roce 2014 bylo 49,5 % a v roce 2019 pak 47,1 % ze všech rozvodů.

Sociální vývoj

- V období 2014 až 2019 byl nejvyšší objem pracovní síly v roce 2015, nejnižší v roce 2019, kdy představoval 288,9 tis. osob. Rozhodující část tvořili zaměstnaní, nezaměstnaní se podíleli pouze 2,0 %. Pracovní síla stárne, zvyšuje se zastoupení osob ve věku 45 až 59 let a osob v kategorii 60 a více let.
- Ve Zlínském kraji bylo na konci roku 2019 registrováno úřady práce celkem 10 000 uchazečů o zaměstnání. Meziročně došlo ke snížení jejich počtu o 8,7 %, což je o 954 umístěných osob více, než v roce 2018.
- Od roku 2012 se v kraji značně změnil počet uchazečů na 1 volné pracovní místo. Z hodnoty 10,7 uchazečů v roce 2014 došlo k poklesu v roce 2019 na 0,8 uchazeče.
- Úroveň mezd v kraji je dlouhodobě nízká. Průměrná hrubá měsíční mzda i medián mezd ve všech letech sledovaného období 2014 - 2019 patří k nejnižším v České republice. I přesto, že oproti roku 2014 vzrostla průměrná mzda téměř o 9 tis. Kč na 32 688 Kč, jedná se v mezikrajském srovnání o čtvrtou nejnižší hodnotu mezd v roce 2019. Průměrná hrubá měsíční mzda i medián mezd u žen ve Zlínském kraji v roce 2019 byly nejnižší v rámci celé České republiky.
- Průměrný čistý roční peněžní příjem domácnosti kraje v přepočtu na osobu činil 183,1 tis. Kč a v mezikrajském srovnání byl nejnižší. Z celkových čistých příjmů vydávaly domácnosti téměř 15 % na bydlení a nejvyššími položkami v nákladech na bydlení byly výdaje za elektřinu a plyn.
- Počet žáků základních škol se zvýšil, počet studentů středních škol a konzervatoří v denním studiu v kraji se i přes mírné kolísání v jednotlivých letech proti roku 2014 výrazně nezměnil. O polovinu klesl počet žáků vyšších odborných škol, které v roce 2019 navštěvovalo 419 studentů. Zhruba o čtvrtinu klesl počet studentů vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji. Počet studujících vysokou školu ve Zlínském kraji klesl o 1,2 tis. osob.
- Na 1 000 obyvatel Zlínského kraje byli v roce 2018 (poslední dostupná data) evidováni 4,0 lékaři. V témže roce bylo na území Zlínského kraje 2 358 lékařů ve státních i nestátních zařízeních a 2 831 nemocničních

lůžek, včetně ambulantní části. Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti se ve sledovaném období 2014 - 2019 snížila z 55,5 na 49,5 kalendářních dnů. I přesto byla v roce 2019 nejvyšší v ČR.

- Ohledně ambulantní péče bylo v roce 2019 v ordinacích praktických lékařů pro dospělé evidováno 2,46 návštěv na 1 obyvatele Zlínského kraje ve věku 20 a více let. Z toho muži navštívili praktického lékaře pro dospělé 2,28 krát a ženy 2,63 krát. V ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost bylo v roce 2019 realizováno 1,93 návštěv na 1 obyvatele Zlínského kraje ve věku do 19 let včetně. Z toho chlapcům byla tato ambulantní péče poskytnuta 1,90 krát a dívkám 1,96 krát. V mezikrajském srovnání byl počet návštěv v ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost nejnižší v ČR.
- Výdaje na dávky nemocenského pojištění ve Zlínském kraji v roce 2019 činily 2 124 914 tis. Kč. Největší podíl na těchto výdajích tvořilo nemocenské, a to 75,4%.
- V roce 2019 výdaje na dávky sociální podpory činily celkem 505 202 tis. Kč a dávky pěstounské péče 48 998 tis. Kč. V kraji bylo 39 domovů pro seniory s 2 424 lůžky. Počet zařízení pro osoby se zvláštním režimem narostl o 7 a o 471 lůžek. Největší podíl držitelů průkazů OZP tvořily osoby ZTP a následovaly ZTP/P a nejméně bylo držitelů průkazů TP.
- Počet příjemců důchodu se neustále zvyšoval, v roce 2019 nějaký druh důchodu pobíralo 169,6 tis. obyvatel kraje. Starobní důchod (včetně souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem) pobíralo v kraji 140,2 tis. osob. Průměrný starobní důchod sólo byl v roce 2019 u mužů 14 560 Kč a u žen 12 090 Kč. Ve sledovaném období klesl počet osob s nárokem na invalidní důchod o 1,0 tis. osob.
- Vývoj celkové kriminality ve Zlínském kraji měl za sledované období sestupnou tendenci. V roce 2019 bylo spácháno o 2 622 registrovaných trestných činů méně, než v roce 2014 (o 29,8 % méně). Celkem 6 185 trestných činů.
- U dopravních nehod v kraji byl za sledované období zaznamenán nárůst o 1 108, tj. o 31,8 %. V roce 2019 bylo hlášeno 4 592 nehod.
- Počet požárů kolísal mezi 602 (r. 2016) a 640 (r. 2014), až na 769 (r. 2018). V roce 2019 činila jejich bilance 704 požárů. Přímá škoda na 1 požár se dostala v loňském roce na 187,8 tis. Kč, což bylo o 124,0 tis. Kč méně, než v roce 2014.

Ekonomický vývoj

- V roce 2018 dosáhl regionální hrubý domácí produkt ve Zlínském kraji hodnoty 247 643 mil. Kč a na republikové hodnotě HDP se podílel 4,7 %. Mezi kraji se jedná o pátý nejnižší podíl. Regionální hrubá přidaná hodnota od roku 2014 průběžně rostla. V roce 2018 dosáhla hodnoty 222 777 mil. Kč (běžné ceny).
- Úplné náklady práce na 1 zaměstnance ve Zlínském kraji v roce 2018 činily celkem 470 916 Kč ročně, tj. 39 243 Kč měsíčně. Z toho připadlo 64,3 % na mzdy za vykonanou práci a jedna čtvrtina nákladů na platby zákonného pojistného. I přesto, že se úplné měsíční náklady práce ve Zlínském kraji v roce 2018 meziročně zvýšily o 3 319 Kč, byly ve srovnání s ostatními kraji 3. nejnižší.
- Výdaje na vědu a výzkum od roku 2014 vzrostly o 28,4 % a dosáhly výše 3 529,6 mil. Kč. Nárůst výdajů byl ovlivněn především růstem mzdových výdajů, které proti roku 2014 vzrostly téměř dvojnásobně. Hlavním zdrojem financování byl podnikatelský sektor, jehož podíl na financování výzkumu a vývoje představoval 80 %.
- Narostl počet domácností s vysokorychlostním internetem o 11,8 p. b. na 80,7 % v roce 2018. Internet využívala v největší míře věková skupina 16 až 34 let.

- Na konci roku 2019 bylo ve statistickém Registru ekonomických subjektů evidováno 142 848 subjektů. Mezi lety 2014 až 2019 se počet průběžně zvýšil o 4 016, tj. o 2,9 % ekonomických jednotek. Nejpočetnější právní formou byly fyzické osoby – živnostníci podnikající dle živnostenského zákona.
- Produkce zemědělských plodin se v kraji snížila. Vzrostl stav chovaných krav, ale snížil se počet prasat. Výroba mléka byla za dané období nejvyšší v roce 2018.
- Ve sledovaném období 2014 - 2019 převyšoval počet zahájených bytů nad byty dokončenými. Za dané období byla zahájena výstavba 7,7 tis. bytů, z toho 62,7 % v rodinných domech. Současně bylo dokončeno 6,5 tis. bytů, z toho 67 % v rodinných domech.
- Počet průmyslových podniků vzrostl na 183 subjektů, ve kterých bylo zaměstnáno 54,2 tis. osob, přitom čtvrtina z nich v odvětví výroby pryžových a plastových výrobků. Proti roku 2014 se počet zaměstnanců v průmyslu zvýšil o 12,5 %, objem tržeb (bez DPH) z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy vzrostl o 13,6 % na 184 853,4 mil. Kč. Více než 40 % z celkového objemu tržeb bylo realizováno v odvětví výroby pryžových a plastových výrobků.
- Zlínský kraj se na celkové výrobě elektřiny v ČR podílí 0,7 %, na spotřebě 5,6 %. V kraji se snižuje podíl elektřiny vyrobené v parních elektrárnách a roste podíl z fotovoltaických a plynových a spalovacích elektráren. Na celkové spotřebě elektrické energie se nejvíce podílely domácnosti. V přepočtu na jednoho obyvatele domácnosti v roce 2019 představovala spotřeba elektřiny 1 574,4 kWh a mezi kraji byla pátá nejvyšší.
- V roce 2019 mělo ve Zlínském kraji sídlo 34 stavebních firem s 50 a více zaměstnanci. Průměrná hrubá měsíční mzda ve stavebnictví během let 2014 - 2019 vzrostla, ale počet zaměstnanců se snížil. Stavební úřady na území Zlínského kraje vydaly během roku 2019 celkem 4 275 stavebních povolení v orientační hodnotě staveb 15 822 mil. Kč. Během let 2014 - 2019 vzrostla orientační hodnota staveb o více než 60 % a průměrná hodnota jednoho stavebního povolení o více než 40 %.
- Ve Zlínském kraji bylo v roce 2019 k dispozici 459 hromadných ubytovacích zařízení s 10 234 pokoji, 25 711 lůžky a 1 795 místy pro stany a karavany. Zlínský kraj navštívilo v roce 2019 a alespoň jednu noc přenocovalo v hromadných ubytovacích zařízeních na území Zlínského kraje 808,5 tis. hostů, z toho 123,7 tis. zahraničních návštěvníků. Nejvíce jich bylo ze Slovenska, následovali hosté z Polska a Německa. Celkový počet hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na území Zlínského kraje vzrostl během sledovaného období 2014 - 2019 o 34,0 %. Současně vzrostl i počet přenocování v daných zařízeních o 22,7 %. Průměrný počet přenocování v roce 2019 činil 2,81 noci.
- V roce 2019 využilo služeb v lázeňských ubytovacích zařízeních na území Zlínského kraje 61 561 návštěvníků, z toho 5 091 cizinců. Průměrná doba pobytu meziročně vzrostla z 9,8 na 10,0 dnů.

Životní prostředí

- Proti roku 2014 se zastoupení zemědělské půdy mírně snížilo (o 0,2 proc. body). Z dlouhodobějšího pohledu ubylo v kraji za posledních 10 let téměř 2,2 tis. ha zemědělských ploch. Zároveň klesá rozloha orné půdy, ta se snížila v posledních pěti letech o 3,4 tis. ha na 118,2 tis. ha a představuje 61,4 % zemědělské půdy.
- Vodou z vodovodů je zásobováno 96,0 % obyvatel, na kanalizaci je napojeno 95,9 % obyvatel kraje. Cena vody v roce 2019 dosáhla 37,2 Kč/m³ (bez DPH) a byla o 2,1 Kč/m³ nižší než průměr za republiku. Cena stočného za 1m³ vzrostla proti roku 2014 o 2,90 Kč na 32,0 Kč. V mezikrajském srovnání jde o čtvrtou nejnižší cenu.
- Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství zaujímala 36,6 tis. ha a dalších 2,5 tis. ha půdy bylo v přechodném období. Kraj se tak na celkové rozloze půdy v ekologickém zemědělství v celé ČR podílel 7,2 % a v mezikrajském srovnání to byla hodnota ležící uprostřed mezi kraji.